

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över DS 2019:1 Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott

(Ju2019/00209/L5)

Systematiska stölder och hälerier

Hovrätten tillstyrker utredningens förslag att ett nytt kvalificerande rekvisit som tar sikte på brott som utövats systematiskt ska införas vid grov stöld och grovt häleri. Den föreslagna lydelsen avviker dock från hur liknande kvalificerande rekvisit är formulerade i andra bestämmelser som avser grova förmögenhetsbrott, t.ex. bestämmelserna om grovt bidragsbrott och grovt penningtvättsbrott. Enligt hovrätten bör det därför övervägas att rekvisiten i bestämmelserna om grov stöld och grovt häleri ska ha samma lydelse som för andra grova förmögenhetsbrott. Även från ett tillämpningsperspektiv framstår detta som lämpligt.

Bestämmelserna om grov stöld och grovt häleri bör också i övrigt utformas på samma sätt. Förslaget till grovt häleri bör därför ha tillägget ”eller annars varit av särskilt farlig art”, på samma sätt som gäller enligt bestämmelsen om grov stöld.

Hovrätten instämmer vidare i bedömningen att ett brottsinternt rekvisit som tar sikte på systematik inte bör införas i bestämmelsen om ringa stöld. Systematiken vid ringa stöld kan redan beaktas inom ramen för rekvisitet ”övriga omständigheter vid brottet”.

Lagstiftaren har under senare år strävat efter att alla förmögenhetsbrott ska behandlas lika. Om det föreslagna rekvisitet införs i bestämmelserna om grov stöld och grovt häleri bör det också övervägas att införa rekvisitet i bestämmelsen om grovt bedrägeri.

Hovrätten delar utredningens uppfattning att det inte bör införas nya straffbestämmelser som ger möjlighet till sammanläggning av flera stölder respektive hälerier till ett allvarligare brott. Om lagstiftningen ändå införs är det rimligt att inte införa ett brott av normalgraden eftersom det strider mot syftet och riskerar att skapa stora tillämpningsproblem.

Inbrottsstöld

Hovrätten instämmer i utredningens överväganden att straffskalan för grov stöld är väl anpassad för de gärningar som bestämmelsen inrymmer och därför inte bör förändras.

Det handlande som föreslås omfattas av bestämmelsen om inbrottsstöld är redan kriminaliserat genom den nuvarande bestämmelsen om grov stöld. Att särreglera bostadsinbrotten riskerar att leda till tillämpningssvårigheter och konkurrensproblem. Hovrätten ifrågasätter om det är lämpligt att bryta systematiken i brottsbalken genom att särreglera bostadsinbrotten. Som lagstiftningen är utformad finns det utrymme för differentiering i rättstillämpningen. Syftet med den nya bestämmelsen är att ytterligare beakta integritetskränkningen vid bostadsinbrott. Det bör övervägas om detta syfte i stället kan uppfyllas på något annat sätt och inom ramen för den nuvarande lagstiftningen, jfr NJA 2009 s. 559.

För det fall en bestämmelse om inbrottsstöld införs vill hovrätten uppmärksamma följande. Det nya brottet kommer att omfatta ett stort antal tillgrepp ur bostad eller annat liknande boende. Utredningen föreslår att när omständigheterna är av mindre allvarlig art ska dock dömas för annat brott som förfarandet innefattar. Andra brott som förfarandet i sådana fall kan tänkas aktualisera är i första hand grov stöld, i undantagsfall stöld. De gärningar som bedöms vara av mindre allvarlig art ska då i stället kunna bedömas som grov stöld på grund av att de är av särskilt farlig art. Det riskerar också att leda till tillämpningssvårigheter eftersom kvalifikationsgrunden inte kommer att framgå direkt av lagtexten i bestämmelsen om grov stöld. Språkligt framstår det också som vilseledande att en inbrottsstöld av mindre allvarlig art i stället ska bedömas som grov stöld. Generellt kan benämningen inbrottsstöld också ge intryck av att vara ett lindrigare brott än grov stöld.

Hovrätten delar utredningens uppfattning att det inte bör införas en straffbestämmelse för inbrottsstöld med ett minimistraff om fängelse i ett år, utan att straffminimum bör vara fängelse i nio månader.

Försök och förberedelse till häleri

Hovrätten instämmer i utredningens överväganden att försök och förberedelse till häleri inte bör kriminaliseras.

Om försök och förberedelse till häleri kriminaliseras framstår det som lämpligt att även stämpling kriminaliseras. Hovrätten noterar dock att stämpling till stöld inte är kriminaliserat.

Tillträdesförbud

Hovrätten instämmer i utredningens bedömning att det inte bör införas en reglering som gör det möjligt att vid straffansvar stänga ute personer från butiker, badanläggningar eller andra liknande platser dit allmänheten har tillträde. Hovrätten avstyrker således förslaget om att införa en lag om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek.

Utredningens förslag till lag om tillträdesförbud överensstämmer i huvudsak med den nuvarande regleringen om tillträdesförbud till idrottsarrangemang och kontaktförbud. Om lagstiftningen ska införas framstår detta som lämpligt.

Om lagstiftningen införs vill hovrätten uppmärksamma följande. I lagförslaget föreslås vissa särskilda bestämmelser om handläggningen i domstol. Utredaren föreslår i 20 § att lagen (1996:242) om domstolsärenden i övrigt ska tillämpas vid domstolens handläggning av ärenden om tillträdesförbud. Av författningskommentaren framgår att tingsrättens beslut kan överklagas till hovrätten och att prövningstillstånd inte krävs. Enligt 39 § lagen om domstolsärenden gäller dock att det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva tingsrättens beslut i ett ärende. Denna ordning gäller idag också för tingsrättens beslut i ärenden om kontaktförbud. Som författningsförslaget är utformat krävs det således prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva ett ärende om tillträdesförbud. Detta framstår också som en lämplig ordning.

Detta yttrande har beslutats av hovrättslagmannen Björn Hansson och tf. hovrättsassessorn Christina Söderbäck Hedén (referent)

Björn Hansson

Christina Söderbäck Hedén